

Hans Majestæt Kongens tale til det 67de ordentlige Storting ved dets aapning.

Hr. præsident, mine herrer repræsentanter.

Naar folkets repræsentanter nu optar sit arbeide, vil jeg uttale det ønske, at det maa lykkes Stortinget til gavn for fædrelandet at løse de mange og vigtige opgaver, som under disse alvorlige tider melder sig.

Regjeringen har ogsaa i det forløpne aar bestræbt sig for at iagttage en streng neutralitet til alle sider.

Det er mig en særlig glæde at nævne, at det gode forhold mellem de tre nordiske riker er blit yderligere befæstet ved det fortsatte samarbeide under møtet mellem de tre rikers stats- og utenriksministre i Stockholm i tiden 9de—11te mai 1917 og under den svenske og den danske konges besøk i Kristiania 28de—30te november s. a.

Den nye republik Finland er av Regjeringen anerkjendt som selvstændig og uavhengig stat.

Arbeidet for at beskytte vort næringslivs interesser ved at avverge farer og søke fjernet eller innskærket de hindringer, som det har været utsat for, har ogsaa i det forløpne aar paagaat under iagttagelse av streng neutralitet til alle sider.

Til en kraftigere varetakelse av vore handelsinteresser paa fremmede markeder likesom til studium av den internationale handelspolitikk vil der bli æsket bevilgninger.

Provianteringsdepartementets indkjøp av levnetsmidler m. v. for Statens regning er fortsatt og foregik i aarets første halvdel i det store og hele regelmæssig. Imidlertid møtte landets tilførsler av korn, mel og andre levnetsmidler samt kull og oljer efterhvert store vanskeligheter.

For at søke sikret indførsel til landet av vigtige nødvendighetsartikler paagaar forhandlinger med de krigførende magter.

Der er truffet forskjellige forføjninger til gjennomførelsen av den i forrige tron-tale behudede rationering av livsfornödenhetene. For sukker, kaffe, korn og melvarer vil fullstændig rationering bli sat i verk fra 13de januar 1918.

Opsigelsen av den britiske kjøpeplikt til en række av de viktigste fiskevarer har medført, at staten har garantert de gjældende maksimalpriser som mindstepriser for disse varer for at holde fiskerierne i gang.

Forslag om forholdsregler mot dyrtiden og tilveiebringelse av midler til dette oie-med vil ogsaa i aar bli forelagt Stortinget.

Landets næringsveier har i det forløpne aar i det hele tatt git et godt, omend ujevnt utbytte.

Paa grund av de tiltagende vanskeligheter for vore tilførsler av jordbruksprodukter fra utlandet blev der organisert et systematisk arbeide for økning av den indenlandske landbruksproduksjon i 1917 og bevilget et forholdsvis betydelig statsbidrag. Arbeidet, som ogsaa paa anden maate blev støttet av det offentlige, har baaret god frugt. For yderligere at øke produksjonen vil der bli forelagt Stortinget en række forslag om betydelige bevilgninger og om utfærdigelsen av forskjellige love.

Skogbruket har i 1917 git større inntægter end noget tidligere aar. Ved de svære vedhugster, som er utført, antages landets brændselsforsyning foreløbig sikret.

Skibsfarten har ogsaa i det forløpne aar hat en høi fragtkonjunktur. Samtidig er alle utgifter steget sterkt, særlig utgiftene til krigsforsikring. Det antages at 435 skibe i aarets løp er tapt ved krigsforlis, som tillike har medført over 700 brave sjøfolks død.

Av saltvandsfiskerierne gav torskefiskerierne et mindre fangstutbytte end noget tidligere aar, mens de store sildefiskerier gav rik fangst. Den sterke stigning paa utgiftene til redskaper og andre utrustningsgjenstande har imidlertid medført store vanskeligheter og forringet det økonomiske utbytte.

Industrien har lidt under utilstrækkelig tilgang paa raastoffer og halvfabrikater m. v. Tiltrods herfor har de fleste industrigrene paa grund av konjunkturen paa de færdige produkter git et godt utbytte. I den sidste del av aaret er dog vanskelighetene blit saa store, at der for mange er blit stans eller utsigt til stans i en nær fremtid.

Handel og omsætning har i stigende utstrækning været hemmet ved de forhold, som følger med verdenskrigen.

Arbeidsforholdene har den største del av aaret været meget gunstige. Naar undtages sjøfolk har der gjennemgaaende været større behov for end tilgang paa arbeidskraft. Utover høsten indtraadte dog en merkbar vending i dette forhold, og aarets sidste maaneder viser i motsætning til de tilsvarende maaneder ifjor endel arbeidsløshet, som maa forutsættes at ville øke. Der er tat skridt til at forøke det offentliges arbeidsdrift, om dette viser sig nødvendig, likesom der er rettet henvendelser til kommunerne om at forberede iverksættelsen av arbeider for at motvirke arbeidsløshet.

Der vil bli forelagt Stortinget forslag om forhøielse av folkeskolelærernes lønninger samt om indlemmelse i Statens Pensionskasse av disse og endel andre funktionærer.

Ordningen av landets elektricitetsforsyning er under overveielse. Hertil sigtende forslag vil bli forelagt Stortinget.

I 1917 har der — som tidligere under krigen — været holdt et efter den krigspolitiske situation avpasset nøytralitetsvern. Tjenesten har hertunder i den utstrækning, forholdene har tillatt, været bestridt for hærens vedkommende av ordinært ekserserende avdelinger, for flaatens vedkommende av ordinært indkaldt mandskap. Nøytralitetsvernet har likesom de foregaaende aar løst sin oppgave paa en anerkjendelsesværdig maate.

Utredning angaaende jern-, staa- og valseverksaken i forbindelse med forslag om statssubvention til et og muligens flere projekterte valseverksanlæg vil bli forelagt Stortinget.

De forskjellige statsinntægter har git et meget tilfredsstillende utbytte, og statsregnskapet for forrige termin er oppgjort med et meget stort overskud. Den styrkelse, som

Statskassen derved er tilført, kommer vel med til delvis dækning av de usedvanlig store ekstraordinære utgifter.

Det statsbudget, som vil bli Stortinget forelagt, vil ogsaa denne gang vise overordentlig sterk utgiftsstigning som følge av de raadende ekstraordinære forhold.

Av lovforslag, som agtes fremsat i denne session, skal anføres:

Forslag til lov om uførhets- og alderstrygd for det norske folk. Endvidere flere love om forandringer i de gjældende forsikringslove, en ny brændevinslov samt om Norges Landbrukshøiskole m. fl. love.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 67de ordentlige Stortings forhandlinger aapnet.

Git paa Kristiania slot den 11te januar 1918.

Haakon.

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.